

**ANNIKA
SØLVARÁ**

Stjóri fyri
Granskingarráðið

Vetrarfriðing ella vegbungur, hmm...

Tað sæst á talinum á lesarabrvum og vinarumbönunum á Facebook at kommunuvalið nærkast. Lyftini og hugskotini tróta ikki: gott samstarv, vetrarfríðing, barnakexkar, kirkjugarð, vebungur, you name it.

Hvønn skal eg so velja og hví. Eru tað flottu vallyftini, sum fáa meg at velja eitt ávíst valevni? Nei, og tað hevur tað ongantið verið. Eg trúgvi – vóni í øllum førum – eisini, at soleiðis er tað hjá meirilutanum av veljarum. Vit velja tey fólkini, sum vit hava álit á, sum vit halda líkjast okkum og sum hava nøkulunda somu virðir og hugsanir sum vit sjálvi. Vit velja tey, sum vit hava sæð gjørt eitt gott arbeiði frammanundan, antin sum politikarar ella í øðrum starvi. Vit velja teir politikarar frá, sum til seinasta val lovaðu eina rúgvu, gloymdu alt um hetta í 3 ½ ár fyri síðani at lova aftur nú seinastu tíðina. Alt annað vildi verið ábyrgdarleyst av okkum.

Til hvört einasta val hafi eg ein luksustrupulleika. Stóri spurningurin hjá mær er, hvørja av teimum nógvu góðu kvinnunum, sum eru uppstillaðar, eg skal velja. Ja, tí eg velji sjálvandi altíð eina kvinnu. Eg hugsí sum Elin Winther Poulsen segði í sendingini Pressan í farnu viku, at hon altíð fyrst ringdi til kvinnur, tá hon vildi hava onkran at úttala seg um okkurt. Hon helt seg ikki kunna vænta, at hennara miðaldrandi mannligu starvsfelagar skuldu syrgja fyri, at kvinnur sluppu framat. So hóast tað ideelt sæð skuldi verið so, at bæði kyn valdu bæði kyn, so mugu vit kvinnur nokk viðurkenna, at hævudsábyrgdin her liggur á okkum.

“Eg ætli mæi ekki at velja eina kvinnu, bara tí hon er
kvinna”, hoyrist meira enn so. Tað kundi eg væl funnið
uppá, hví ekki? Eg ivist ekki í, at nógvir menn eru valdir
uttan betri grundgeving enn hetta: “Eg velji hann, tí at
hann er úr Klaksvík ella tí hann er systkinabarn mítt ella
tí at vit í okkara familju hava altíð valt xx”. Yvirhøvur
einki um, hvat hann hevur avrikað ella hvørt sannlíki
eru fyri, at hann fer at avrika.

Men það er nú ekki "bara" tí, at eg konsekvant velji kvinnur. Það er tí, at eg haldi, at það er neyðugt og rætt at hava politikarar av báðum kynum har, sum avgerðirnar skulu takast. Harafturat og minst líka so týðningarmikið er það, at eg frá tí eg havi sæð og hoyrt úr politiski skipanini veit, at flestu kvinnuligu politikararnir raðfesta politiska starvið sera høgt, og arbeiða bæði meira miðvíst og heilhjartað við teimum málum, sum hava týðning fyri meg. Eg haldi snøgt sagt, at miðal kvinnuligi politikarin er betri enn miðal mannligi politikarin.

Kvinnan má sjálvandi eisini vera á rætta listanum. Tað nyttar lítið hjá mær at velja eina á einum ávísum lista, um størstu sannlíkindini eru fyrri, at onnur valevni – les: onkur stokkonservativur maður – koma inn í staðin. Tað havi eg roynt nakrar ferðir og tað ætli eg mær ikki at gera aftur við vilja.

Beint nú er uppstilling á skránni. Fyri at sleppa at velja eitt gott umboð krevst, at røttu fólkinu sleppa á listarnar og síðani, at vit geva teimum álit. Vilja vit hava ávirkan á kommunalpolitikkinn komandi fýra árinu, kunnu vit vera við til at tryggja at tey umboðini, sum vit gjarna síggja í bý- og bygdaráðunum koma á røttu uppstillingarlistarnar.

Vit eiga atkvøðuna, vit eiga avgerðina og vit eiga ábyrgdina. Vit fáa teir politikarar vit sjálvi velja.

KJAK

Viðmerkingar og lesarabrøv til Sosialin
skulu sendast til teldupostadressuna:
post@sosialurin.fo

Íkast til (miðla) **etikkdagin**:
Avgerandi spurningur til
Gunnar Bodahl Johansen

Í morgin verður skipað fyrir etikkdegi í Miðlahúsinum við luttøku av norska serfrøðinginum á hesum øki, Gunnar Bodahl Johansen. Á skránni eru fleiri áhugaverd evni sum »ærumeiðing« og »persónsvernd« hjá miðlunum, eisini við dømunum úr Føroyum.

Ynskiligt hevði verið, at
eisini »brúkarin« eisini slapp
at vera við til eina slíka við-
gerð grundað á dømi um
egnar royndir av miðlunum.
Her skal verða nevnt eitt
tað »besta« og mest upplagda
dømið um føroyskan tíðinda-

flutning, sum nemur flestu
økir í leiðreglunum fyri góð-
an fjølmiðasið.

Talan var um sera ærumeiðandi tíðindi um ein persón. Hetta skuldi í sær givið ein eyka »etiska« skyldu at kannað málið.

Men persónurin fekk
 ekki móguleika at svara fyrri
 seg. Hann var sambært fjøl-
 miðlinum ekki umfataður av
 leiðreglunum fyrri góðan fjøl-
 miðlasið!!

Samstundis váttaði miðil-
in, at málið ekki fekk nakra
journalistiska viðgerð. Hann

kundi uttan víðari »síggja«, at her var einki skeivt!

Umframt hetta kann staðfestast, at fjölmiðilin visti longu tá, at alt hetta málið var grundað á falsan við tí einasta endamáli at skaða viðkomandi. Tí vildi tað »oyðilagt« tíðindini, um tey vórðu kannaði.

Politikkur at tiga mál í hel

Eg hevoi í 2004 eitt mál við danska TV2 um skeiv tíðindi, sum eg varaði av. Í fyrsta umfari hildu teir fast um sín órætt. Men tá teir so finga eina gjølla frágreiðing um málið, tóku teir tíðindini aftur og bóðu um umbering.

Hetta hevði stórt sæð
 ikki kunnað hent í Føroyum.
 Almenni stovnurin Kringvarp
 Føroya hevur tað prinsipp,
 at hann bara svarar aftur,
 tá ið hann heldur seg kunna
 vísa aftur ivamál. Men kann
 skjalprógvast, at stovnurin

eftir öllum at dæma hefur
fram brot á grundleggjandi
fjölmiðla- og rættarreglur,
verður als ekki svarað aftur.
Teirra loysn er heldur enn
at kanna málið og at rætta
skeiv tíðindi, at tiga málið
burtur, og hetta eydnast
eisini vanliga.

Ein áhugaverður spurningur er eisini, um hetta samsvar við góðan fyrisingar- og fjølmiðlapolitikk og tann opinleika, sum fjølmiðlar krevja av øðrum.

Tað er alment kent í al-
menna tíðindaflutningin-
um, at tað kann bera til hjá
»summum« at verða endur-
givin, sum »teimum lystir«,
sum í hesum førinum umboð
fyri fakfeløg m/k.

Men nú er hetta enntá váttað skrivliga av Kringvarpinum. Hetta eruttan mun til, um tíðindini eru ærumeiðandi ósannindi oguttan atlit til, hvønn skaðaslik tíðindi eru atvold til hjáviðkomandi.

Men tað valdast eisini,
hvør tað er, sum »eigur« tíð-
indini!

Ein viðkomandi spurningur er eisini rættartryggingin hjá tí, sum verður so hart tikin av slíkum tíðindum, at hann ikki fær móguleika at kæra fjølmiðlanevndina. Skal tað kunna vera ein fyrimunur hjá tí, sum fremur brot á grundleggjandi fjølmiðlareglur?

Kundi greiða fingist á
 øllum ivamálum í hesum
 máli, høvdu vit komið mun-
 andi nærri »etikskum« fjøl-
 miðlum. Men verður tað
 ikki gjørt, kann tað gera tað
 sama við nøkrum etikkdegi.
 Tey mál, sum annars eru
 nevnd, eru meira ella minni
 bagatellir í mun til umrødda
 mál, ikki minst tá ið hugsað
 verður um avleiðingarnar.

Annars er hetta mál nærri
útgreinað í Sosialinum 22.6.
2012 og 1.12. 2010.

